

Кыргыс
#90

Бурул Асакеева

Акылдуу бака

Мудрый лягушонок

A clever frog

УДК 821.51-93

ББК 83.8

А 90

Сүрөтчүсү Курманалиева Айгерим

Орусчага которгон *Асакеева Роза*
Ангилисчеге которгон *Асакеева Гүлназ*

Асакеева Бурул.

А 90

**Акылдуу бака. Жомок. – Б.: «Улуу тоолор», 2015.
– 40 б.**

ISBN 978-9967-13-981-7

Мен балдар жазуучуларынын чыгармачылыгына көп маани берип келем. “Акын деген баладай, а балдар ар качан чындыкты айтат” - дегендей, Бурул Асакееванын жарык көргөн чыгармаларын баалап, оң баа берип келемин.

“Акылдуу Бака” китебинин кол жазмасын окуп чыгып, дагы бир жолу анын талантына кол койдум. Бул китепте ынтымак, достук темасы жаныбарлар дүйнөсү аркылуу өтө так, кыска, көркөм тил менен берилген. Сүрөттөрү да өтө жөнөкөй, текстти шөкөттөп, коштоп турат. “Акылдуу Бака” китебинин балдар колуна жетишине, башкача айтканда басылып жарык көрүүсүнө тилектеш экенимди билдирем.

Нурпаиз Жаркынбай. *Акын, Кыргыз Республикасынын маданиятына эмгек сиңирген ишмер. 11.02.2015-жыл.*

Өмүр бою балдар менен иштеп, алардын кулк мүнөзүн, күндөлүк турмушун, оюн-күлкүсүн, эмнелерди каалоорун, эртеңки күнгө карата болгон ойлорун көз алдына тарта билген Бурул Асакеева буга чейин эле чыгармаларын, котормолорун басмадан чыгарып келген калемгер экенин билемин.

Анын “Акылдуу Бака” китебинде али акылга канык боло элек бир тууган бала чычкандардын (агасы, карындашы) окуялары кызыктуу чагылдырылып аларга капыстан Баканын жолугушу, үчөөнүн достошуусу жана эки чычкандын аман калышы да билгичтик менен чагылдырылган. Чыйпылдак менен Тыпылдактын сугалак мышыкка жем болбой аман калышы Баканын боорукерлигинен болот.

Чыгарма бөбөктөрдү тентек жана сараң болбоого үгүттөп, ар дайым боорукер болууга чакырат. Достошууну таза алып жүрүүгө үндөйт. Бул китепте жазылгандар бөбөктөргө өтө керек деп эсептеймин.

Китептин басмадан жарык көрүүсүн чын дилимден каалап:

Ишенов Сайнидин – *Улуттук жазуучулар союзунун мүчөсү. 29.01.15.*

А 4803300100-15

ISBN 978-9967-13-981-7

© «Рабаят» балдар чыгармачылык бирикмеси, 2015

© Асакеева Б., 2015

2012

Бурул Асакеева

Акылдуу бака

Мудрый лягушонок

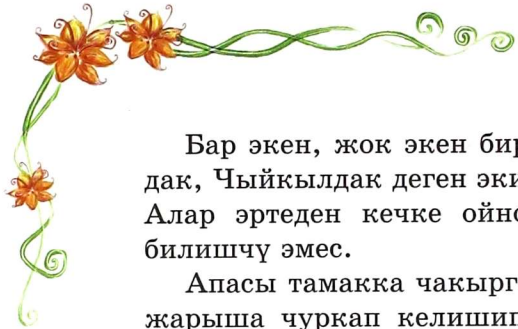
A clever frog

мл 2/8

«Бийиктик»
Бишкек – 2015

ОШСКАЯ
ОБЛАСТНАЯ ДЕТСКАЯ
БИБЛИОТЕКА
ИНВ. № 257034

Бар экен, жок экен бир кезде абдан тентек Тыпылдак, Чыйкылдак деген эки бала чычкан жашаган экен. Алар эртеден кечке ойношсо дагы, түк чарчаганды билишчү эмес.

Апасы тамакка чакырганда, кичинекей эки чычкан жарыша чуркап келишип чукулашып, кыткылыктап күлүшүп, ошондо да тынч олтурушпаптыр.

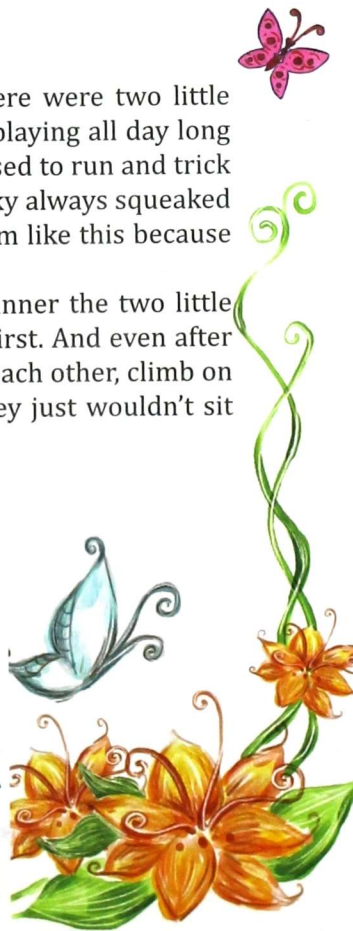
Жили-были на свете два маленьких озорных мышонка по имени Чип и Чика.

Они не уставая играли с утра до вечера. Неугомонному Чипу нравилось все время бегать, а Чика любила все время пицать. Потому что по характеру была веселой мышкой.

Когда мама Мыш звала их кушать, они бежали наперегонки и даже сидя за обедом, никак не могли утомиться: под столом пинали друг друга и хихикали.

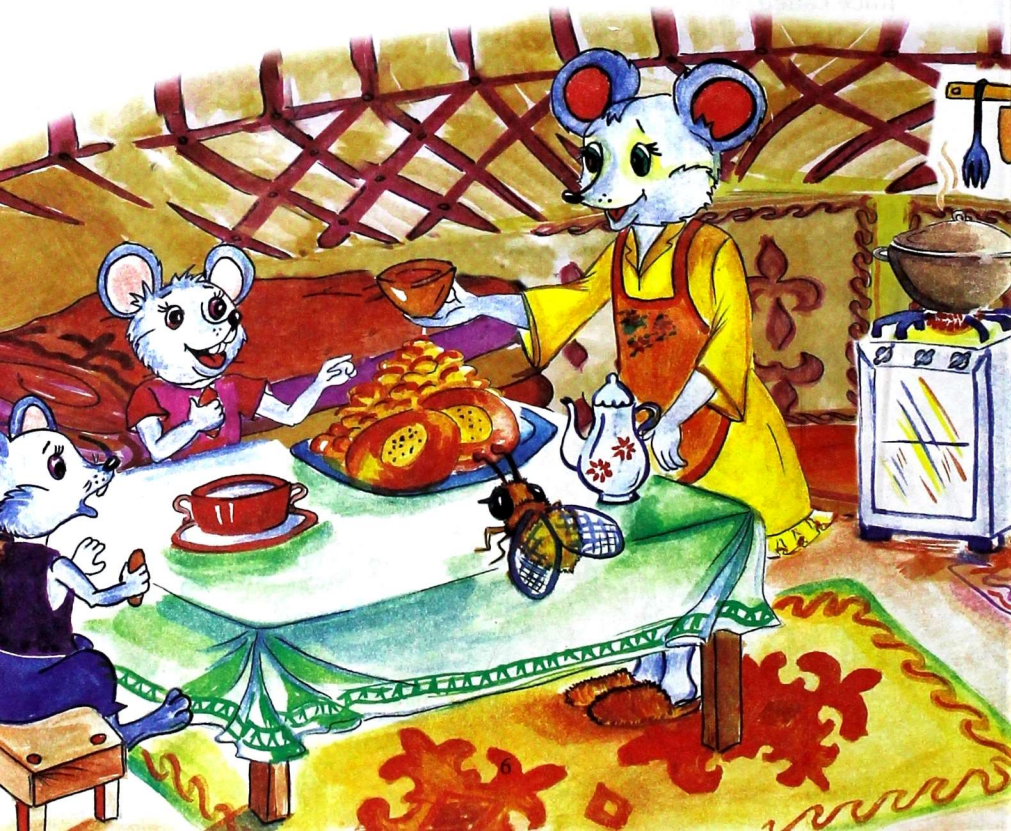
Not so long ago, around these days there were two little mice called Squeaky and Quicky. They liked playing all day long and they were never tired! Restless Quicky used to run and trick everybody all the time, while the little Squeaky always squeaked and cried. Probably their parents named them like this because of their characters.

When Mother Frog called them for a dinner the two little ones would make a contest who would run first. And even after they were already there they would pick on each other, climb on the table, play and laugh, in other words they just wouldn't sit still.

“Тамак ичип жатканда сүйлөшпөй, тынч отуруш керек”, – дейт апасы аклын айтып.

Ушул сөздөн кийин эки чычкан тил алып, бир азга тынчтанып сүйлөбөй калышат да, кайра башташат. Ооба, алар ушундай тентектер...

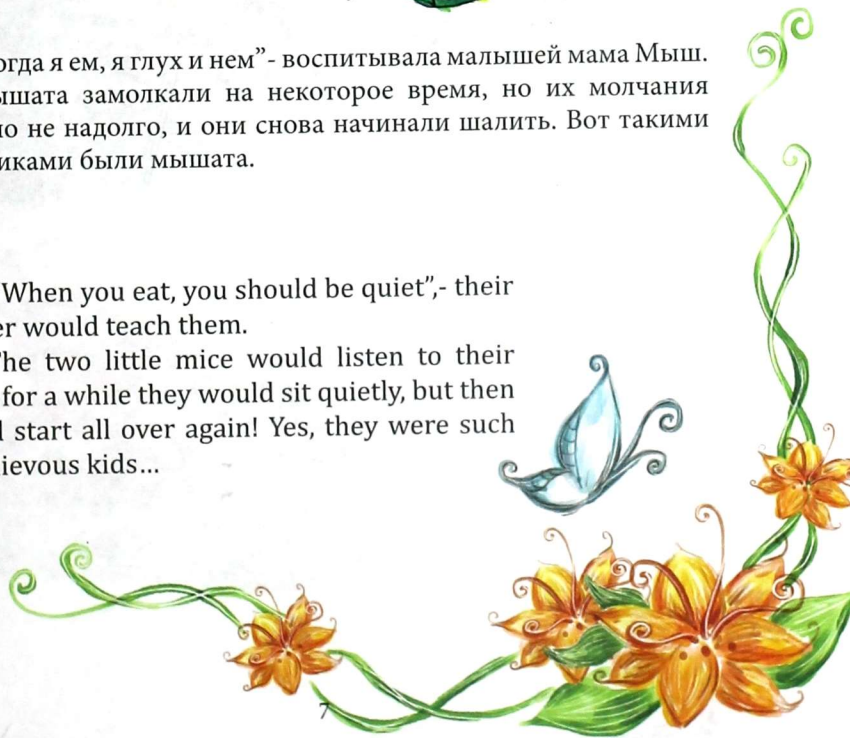

“Когда я ем, я глух и нем” - воспитывала малышей мама Мыш. Мышата замолкали на некоторое время, но их молчания хватало не надолго, и они снова начинали шалить. Вот такими озорниками были мышата.

“When you eat, you should be quiet”,- their Mother would teach them.

The two little mice would listen to their Mom, for a while they would sit quietly, but then would start all over again! Yes, they were such mischievous kids...

Күндөрдүн бир күнүндө мындай окуя болот.

Чыйкылдак чоң жолдон таап алган жүгөрүсүн сүйрөп келе жатса, тызылдап чуркаган Тыпылдак, Чыйкылдактын жанынан кыйкырган бойдон өтүп кетет...

Аны көргөн карындашы эч нерсеге түшүнө бербей, колундагы жүгөрүсүн таштай коюп, Тыпылдактын аркасынан безип жөнөйт. Экөө бактын аркасына келип,

Однажды с ними приключилась такая история.

Чика с большим трудом тащила початок кукурузы, который нашла на большой дороге. Вдруг она услышала громкий крик Чипа. Оглянувшись, она увидела брата, несущегося сломя голову.

Не поняв что случилось, испуганная Чика, бросила кукурузу и побежала вслед за Чипом. Они добежали до ветвистого дерева и остановились.

Here is what happened to them one of the summer days.

Squeaky was pulling a corn that she found on a big road when suddenly she heard Quicky's loud voice. Quicky turned around and saw Squeaky running away from something, he was screaming very loudly...

Squeaky got scared, so she threw the corn and ran after Quicky to find out what has happened to him. They stopped at a tree and saw a big ugly Spider coming on them!

жашынып калышат. Алар акырын баштарын чыгарып карашса, чоң Жөргөмүш тарбалаңдап келе жатыптыр.

Чыйкылдак акырын шыбырап:

– Бул Жөргөмүшкө эмне болгон, ыя?..

– Тээ-тетиги эски бактын коңулундагы Жөргөмүштүн желесин чоң таяк менен соккулап жатсам, кайдан-жайдан экенин билбейм, ушул чоң Жөргөмүш чыга калса болобу, - деди денеси калчылдаган Тыпылдак.

- И, анан...

- Анан мен коркуп кетип, бакырып качып жөнөдүм.

Когда увидели, что большой страшный Паук надвигается прямо на них, Мышата спрятались за дерево.

- Почему он к нам идет?- высунув голову, спросила Чика у брата.

- В заброшенном месте большой палкой я расковырял паутину. Вдруг откуда не возьмись, передо мной появился этот огромный Паук, – заикаясь от страха, еле выговаривал Чип.

They hid behind the tree and Squeaky carefully whispered:

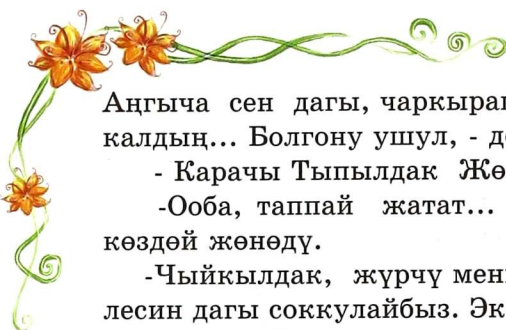
-Why is he coming on us?

- I was playing and destroying a spiderweb, and suddenly I saw this huge Spider in front of me- shaking Quicky could barely say anything.

- And then?

-And then I got scared and ran away. You heard me then. That's it- answered Quicky.

Аңгыча сен дагы, чаркыраган бойдон менин аркамдан качып калдың... Болгону ушул, - деп жооп берди Тыпылдак.

- Карачы Тыпылдак Жөргөмүш бизди издеп жатат...

-Ооба, таппай жатат... Мына сага, кайра бурулуп үйүн көздөй жөнөдү.

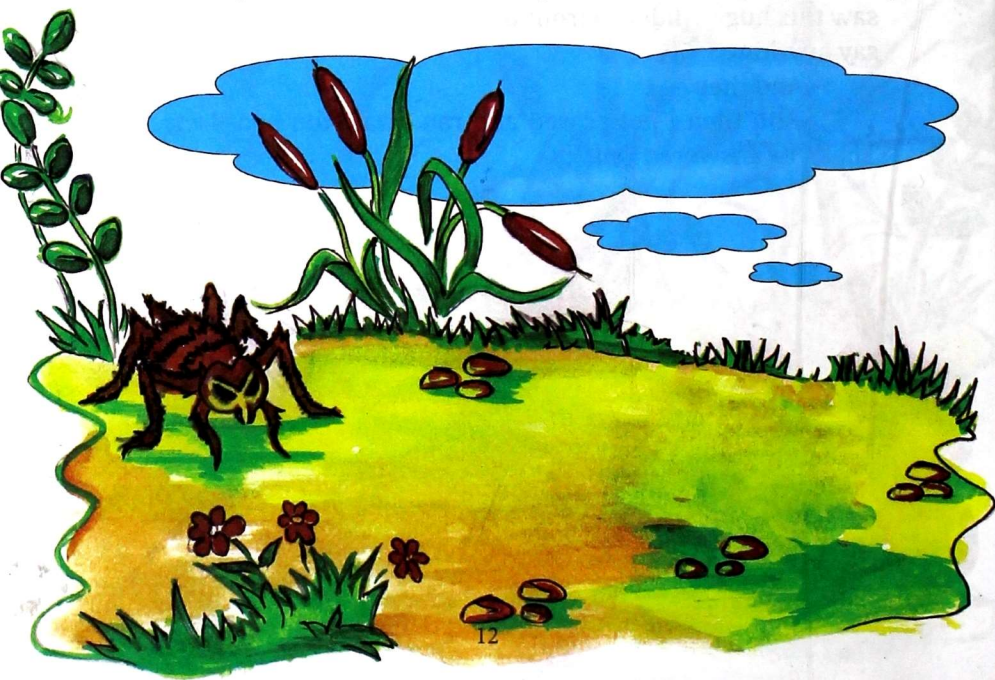
-Чыйкылдак, жүрчү мени менен, ушул Жөргөмүштүн желесин дагы соккулайбыз. Экөөбүз бирге болсок ал бизден коркот, - деди Тыпылдак эр жүрөктөнүп.

- Жок...Башка бирөөлөргө жамандык кыла албайм!.. Жөргөмүштүн желеси анын үйү. А сен, байкуш карыган Жөргөмүштүн үйүн талкалап салдың..Сен ташбоор экенсин!.. Болду, мен сени менен сүйлөшпөйм! - деп кесе айтты Чыйпылдак.

-Сүйлөшпөсөң сүйлөшпө!.. Ачууланды Тыпылдак.

-Мен кеттим анда-деп Чыйкылдак жөнөп калды.

-Ой-ой, тим эле кыйын болуп калат. Тыпылдак оозун чул-

- И что было потом?-спросила любопытная Чика.
- Я сильно испугался и с криком убежал от туда. А потом, и ты побежала за мной. Вот и все, - закончил свой рассказ Чип.
- Посмотри, посмотри, Чип. Паук ищет нас...
- Да, вижу что ищет... Но похоже, не может найти. Вон смотри!.. Он уже возвращается к своему дому!- обрадовано воскликнул Чип.
- Чика, а давай пойдем со мной дальше ковырять его паутину? Если мы будем вместе, он нас испугается! - смело сказал Чип.
-Нет, не надо причинять вред другим. Паутина – это же дом Паука, а ты его разорил, какой ты не добрый!.. Я не буду с тобой разговаривать! – сказала Чика.
- Не хочешь разговаривать, ну и не надо!- со злостью ответил Чип.

- Look, look, Quicky, the Spider is looking for us ...
-Yes, he is, but he won't find us... Yeah! He turned around, he is going back home!
- Hey, Squeaky, let s go with me and play with the spider net more? If we be together, he will be scared to say anything to us! - said "brave" Quicky.
-No, I am not going to harm anyone. The net is the spider's house, and you are destroying it! You are so mean! I am not going to play with you anymore! – said Squeaky.
- Don't wanna play, don't play then!- angrily answered Quicky.

чуйтуп, кетип бараткан Чыйкылдактын басканын кыйшалаңдап туурап, анын аркасынан калбай келе берди.

Бир кезде карындашы тез-тез басып, өзүнүн жүгөрүсүнө келип токтоду. Ээрчип келген Тыпылдак табылганы көрө коюп:

- Ой-у-уй!.. Сен бул жүгөрүнү кайдан тапкансың, ыя?.. Берчи ооз тийип көрөйүн?..

- Жок... Бербеймин!.. Мен бул жүгөрүнү тээтиги чоң жолдон таап, эптеп сүйрөп келген болчумун.

- Чый-кыл-да-ак, берчи эми бир эле жеп көрөйүнчү... Сен жакшысың да?..

- Ну, я пошла ... У меня много дел, - уходя сказала Чика.
- Ой, ой, ой... дела у неё... – передразнив, Чип пошел следом за Чикой.

Чика подошла к своей кукурузе. Брат удивился ее находке.

- Где ты взяла ее? Дай попробовать!?

- Нет... Не дам!... Я нашла эту кукурузу вон на той большой дороге и сама сюда притащила.

- Чика, ну дай попробовать, хоть один разок!... Ты же добрая!..

- Ну, ладно, только один раз откуси и всё! - сказала Чика, протягивая Чипу кукурузу.

- I need to go.. I have other things to do,- said Squeaky and left.

- "I have other things to do"...look at her!.. – Quicky followed Squeaky copying her walking manner.

Squeaky rushed to her corn cob. Her brother was surprised with the finding when he got to sister.

- Where did you get it? I want to taste it!? – asked Quicky.

- No!... I brought this corn all the way down from that road, all by myself.

- Squeaky, can I have just one bite, please?! I know that you are kind!..

- Эк, болуптурчу эми... Бир эле жолу жегин, макулбу? Мына!..

Тыпылдак, жүгөрүнү шапа-шупа жей баштады.

- Болду... Болду... Баарын жеп салдың!-деп чыйылдады жүгөрүсүн талашып Чыйкылдак. Ошондо Тыпылдак жегенин токтотуп:

- Эмне түртүп жатасың мени?.. Өткөндө мен деле сага, семичкемден беришпедим беле?..

Бул сөздү угаары менен Чыйкылдак, дароо жоошуй түштү.

Чип стал жадно грызть кукурузу.

- Хватит...Хватит!.. Ты уже почти всю ее съел! - запищала Чика и выхватила кукурузу из рук брата.

- Чего ты толкаешься? - возмутился Чип. - Я же тоже тебя недавно угощал семечками!

Услышав упреки брата, Чика успокоилась.

- Ладно, хорошо...Тогда откуси только раз, два... Три раза и все.

Чип снова продолжил грызть кукурузу.

-Ok, but only once!- answered Squeaky and gave him the corn.

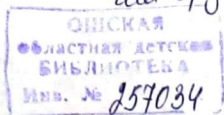
Quicky started gobbling down the corncob.

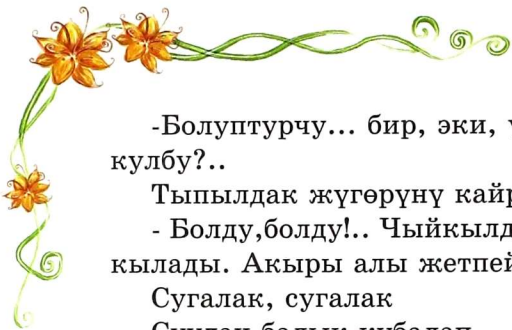
Enough..., enough... You've eaten it all - squeaked Squeaky and took away the corn from the hands of her brother.

Why are you pushing me? Didn't I give sunflower seeds the last time you asked me?

These words embarassed little Squeaky, so she agreed.

Ok, then...Eat until I count till 3 -and she started bending her fingers.

-Болуптурчу... бир, эки, үч жолу эле тиштеп жегин, макулбу?..

Тыпылдак жүгөрүнү кайрадан жеп кирди.

- Болду,болду!.. Чыйкылдак Тыпылдактын колунан тарткылады. Акыры алы жетпей калган соң:

Сугалак, сугалак

Суудан балык кубалап,

Балыгына жете албай

Башын ташка койгулап! - деп жиберди Чыйкылдак чырылдап.

Мына ошондо, Тыпылдак оордунан тура калып;

- Эмне, мен сага сугалакмынбы?

- Ооба,сен сугалаксың! - деп жооп берди,чекчейген Чыйкылдак.

- Хватит, хватит! – Чика пыталась вырвать початок из лапок Чипа.

Но на это у нее не хватило сил, и она стала обзывать:

- Жадина - говядина, соленый огурец,

На полу валяется никто его не ест!..

- Это я жадина?! – остановился Чип.

Quicky started eating the corn again.

Stop!!... She took it back again. She could not stand this any longer and started:

ROBIN the Bobbin, the big, greedy Ben,

He ate more meat than four score men;

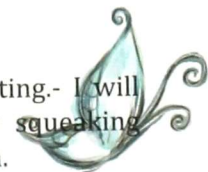
He ate a cow, he ate a calf,

He ate a butcher and a half;

He ate a church, he ate a steeple,

He ate a priest and all the people!

Who is greedy Ben, me???-Quicky stopped eating.- I will show you the greedy Ben!- and he chased after squeaking Squeaky. Soon both of them disappeared at a horizon.

Азыр сага сугалакты көрсөтөм! - деп тигини кубалап жөнөдү. Кийин алар куушуп кеткен боюнча, бир топко көрүнбөй калышты...

Ошол учурда алыс эмес жактан, буту төкөр кичинекей Бака, ырдап келе жаткан.

Зыяным жок эч кимге,
Тостогой көз бакамын.

-Да,ты жадина!- подтвердила Чика убегая.
- Сейчас я тебе покажу, кто здесь жадина, -он бросил кукурузу на траву и погнался за Чикой.

Meanwhile a lame little frog was walking nearby, he sang a happy frog song.

I am a harmless little frog, looking happily at the world,
I like flowers and green grass, all the bad is going to pass...

La la la (Little Frog's song)

Two pretty butterflies danced a beautiful dance in the air.
Suddenly the Frog stopped, he saw a corncob laying in the grass.

Кооз гүлдөргө суктанып,
Кубанып мен басамын.

Ля-ля-ля, лү-лү-лү,
тра-ла-ла-ла-ла-ла...

Анын ырын угушкан эки сулуу калдыркан көпөлөк улам
көкөлөп учуп, жыргап алышкан...

Бака жерде жаткан жүгөрүнү көрүп, ырын тык токтотту.

- Ой-у-уй, чоң жүгөрү го... Муну ким таштап кеткен, бул жак-
ка? Ал эки жагын каранды.

Дал ошол учурда кубалашып келе жатышкан эки чычкан Ба-
каны көрүп чочуп кетишти.

А в это время неподалеку прогуливался прихрамывающий
Лягушонок и пел веселую песенку:

Ква-ква-ква-квак-ква...,

Лягушонок – это Я.

Я с природою дружу,

Всех на свете я люблю.

Ля-ля-ля...

Под эту песенку в воздухе кружились и пархали две
красивые бабочки.

Лягушонок увидев кукурузу, остановился.

Wow, how big is this corn! I wonder who could have left
it? - He looked around. Two little mice saw the Frog and stopped
near him.

- Hey, who are you? Go away from here, - squeaked Squeaky
and pushed the Frog.

- Qua qua, why are you pushing me? What's wrong with
you? I found this corn... That means it's mine, - he said and
pushed away the corn as he was protecting it from the strange
mice.

— Мына эми бирөөсү жетпей жаткансып, экинчиси келгенин көр!... Кет, кет бул жактан. - Чыйкылдак төкөр Баканы түрткүлөп жиберди.

- Түртпө мени!... Бул жүгөрүнү мен таптым... Демек меники болот, -деп Бака Чыйкылдакты жүгөрүгө жакындатпай, аны кайра түртүп койду.

Тыпылдакка бул окуя аябай жакты. Ал жыргап каткырып, күлүп жиберди. Агасы болуп туруп, болушпай кайра шылдыңдаганынанбы, айтор Чыйпылдак ыйлап жиберди.

Бака эки чычканды алмак-салмак карап, эч нерсеге түшүнбөй туруп калды.

- Ой, какая большая кукуруза... И кто ее сюда принес?..

- Он огляделся вокруг.

Тут прибежали мышата, увидели Лягушонка и остановились.

- Эй, тебя еще здесь не хватало, - запищала Чика и толкнула Лягушонка.

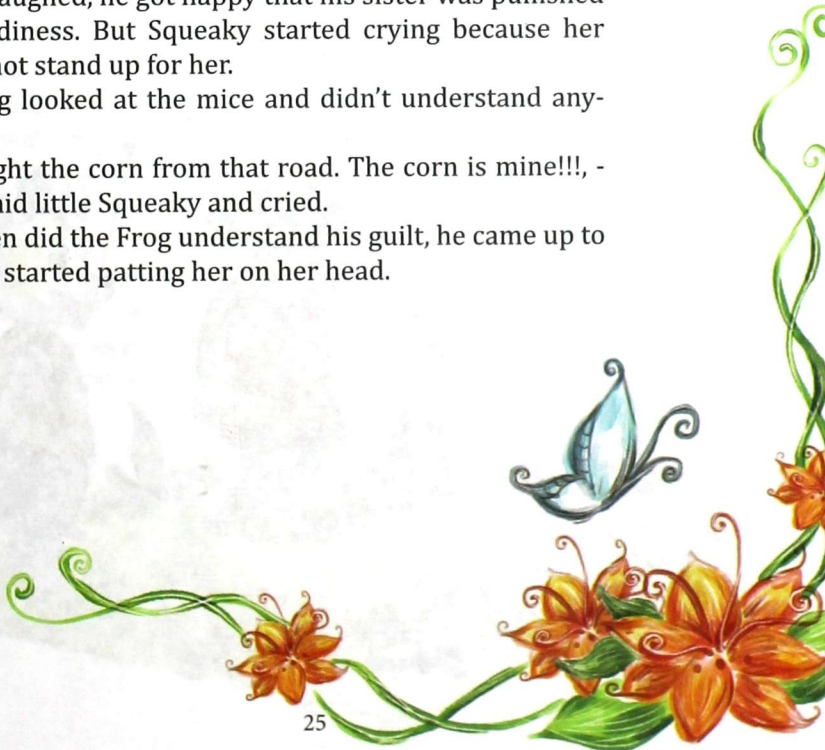
- Ква-ква, чего ты меня толкаешь!? - Эту кукурузу нашел я.. Значит, она моя, - сказал он, не подпуская Чика и отодвинул ее от початка подальше.

Quickly laughed, he got happy that his sister was punished for her greediness. But Squeaky started crying because her brother did not stand up for her.

The Frog looked at the mice and didn't understand anything.

- I brought the corn from that road. The corn is mine!!!, - repeatedly said little Squeaky and cried.

Only then did the Frog understand his guilt, he came up to Squeaky and started patting her on her head.

- Бул жүгөрүнү, тээ-тиги чоң жолдон таап сүйрөп келген болчумун. Бул менин жүгөрүм. Болду, болду!... Мен таарындым! - деп ыйын күчөттү Чыйкылдак.

Мына ошондо Бака өзүнүн күнөөсүн сезе коюп, акырын келип Чыйкылдактын башын сылады.

- Болду ыйлабачы, мен билген эмесмин. Эгер сен биринчи тапкан болсоң, жүгөрү сеники ... Мени кечирип койчу. Макулбу?.. Мен кеттим,- Бака сылтып басып, келген тарабына кетип баратты.

- Эй,токто!.. Токтосоң, -деп Тыпылдак Баканы кайра ээрчитип келди.

-Сен адилет экенсиң...Мага аябай жагып калдың. Кетпечи?!

-Чын элеби? – Бака күлүмсүрөп жооп берди.

-Ооба... Кел таанышып алалы. Мен Тыпылдак деген чычканмын. А тиги ыйлаактын аты Чыйкылдак.

Чип хихикал глядя на спорящих.

А Чика обиделась, что брат не заступился за нее, закрыла мордочку лапками и громко заплакала.

Лягушонок, смотрел на двух мышат и ничего не понимал.

- Это я притащила кукурузу вон с той большой дороги... Это моя кукуруза, - всхлипывая повторяла Чика.

Только тогда Лягушонок понял свою вину, подошел к Чике и начал гладить ее по голове.

- Не плачь, я не знал... Прости меня... Если ты нашла первой кукурузу, то значит она твоя... - сказал Лягушонок и прихрамывая, отправился своей дорогой.

- Эй, подожди!... Подожди, пожалуйста,- Чип остоновил Лягушонка и привел его обратно.

- Please stop crying, I didn't know, I am so sorry ... If you found it first, then of course it's yours ...- said the Frog, and wanted to leave.

- Hey, wait, wait, don't go,- Quicky asked the Frog and brought him back again.

- You are so fair. I liked you, stay with us!

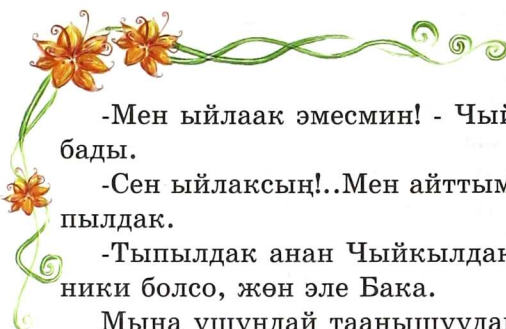
- Really? - surprisingly asked the Frog.

- Sure, let's be friends! My name is Quicky, I am a mouse, and this weepie is Squeaky.

- I am not a weepie- suddenly Squeaky stopped crying.

- Of course, you are!... I told you to stop and you didn't, - said Quicky.

-Мен ыйлаак эмесмин! - Чыйкылдак агасынын сөзүн жактырбады.

-Сен ыйлаксың!..Мен айттымбы болду, - деп сөзүн бүтүрдү Тыпылдак.

-Тыпылдак анан Чыйкылдак атыңар абдан жакшы экен. Меники болсо, жөн эле Бака.

Мына ушундай таанышуудан кийин үчөө тең, жыргап күлүп калышты.Бир кезде Тыпылдак жөн турбай:

-Бака, сен эмне үчүн төкөрөңдөп басып калгансың?- деп суроо узатты.

- А... тиги... Тентек балдар, бизди таш менен ургулашкан... Алардан качып баратканымда бутума таш тийип, катуу жыгылгам... Ошондон кийин минтип төкөр болуп калбадымбы.

- Ты справедливый. Ты мне понравился, останься с нами!
- Правда? - с удивлением спросил Лягушонок.
- Да, да, давай познакомимся. Меня зовут мышонок- Чип, а вот эту плаксу зовут мышка-Чика.
- Я не плакса, - возмутилась Чика и прекратила рев.
- Ты плакса!..И все...упрямо сказал Чип.
- Чип и Чика очень симпатичные у вас имена. Ну, а я просто Лягушонок-Ква-а-а...

После такого знакомства все трое засмеялись. И тут Чип спросил у Лягушонка:

- Лягушонок-Ква, а почему ты хромаешь?..

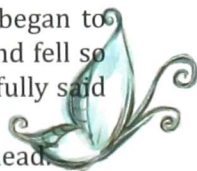
- Squeaky and Quicky, such interesting names, and I .. I am just a Froggy.

Everybody laughed. Quicky asked Froggy:

- Hey, Froggy, why do you limp when you walk?

- On day some bad boys came to our bog and began to throw stones at us. I was running away from them and fell so much that I hurt my foot since then I limp...- thoughtfully said Frog. He started crying.

-Poor, poor Froggy, - the mice patted him on his head.

- Бака унчукпай ойлонуп туруп калды... Анын көз алдына баягы тентектердин айоосуз таш ыргыткандары, дүрбөлөңгө түшкөн бакалардын ызы-чуусу заматта элестеп кеттиби, айтор ошол учурда Баканын көздөрүнө жаш толуп кетти.

- И, байкушум десе, - дешип эки чычкан Баканын башынан, сылап калышты.

Ой, эч нерсе эмес, эң башкысы мен аман калдым. Ошол кубаныч да! - деп жиберди Бака кайраттанып:

Тостогой көз Бакамын
Саздак жерде жашаймын,
Таш ыргытса тентектер

Мен ошого капамын,- деп ырдап койду эле, эки чычкан тең анын ырын коштоп кетишти.

Ошол учурда Бака, Тыпылдак менен Чыйкылдактын боорукерлигине ыраазы болуп: - Келгиле мындан кийин үчөөбүз дос болобуз, -деп сунуш киргизди.

Макул, дос болобуз! - деп кубатташып кол чаап жиберешти экөө. Ошондо Бака колун алдыга созуп: - Мына менин колум!

- Однажды плохие мальчишки пришли на наш пруд и стали кидать в нас камнями. Все Лягушата разбежались... А я не успел... Камень попал прямо мне в ногу... После этого я стал хромать...

Вспоминая пережитое, глаза у Лягушенка наполнились слезами.

Мышатам стало жалко Лягушонка:

- Бедненький, - успокаивая они гладили его по голове.

- Да, ладно, это все в прошлом. Главное, я остался живой...

Вот он я... Стою перед вами. Видите, видите!.. - Лягушонок с радостью запрыгал вокруг мышат и весело запел песенку:

Не обижайте мальчишки,

Не кидайте камушки.

Берегите лучше нас,

Это будет высший класс!

Лягушонок был очень доволен, что встретил таких симпатичных и добрых Мышат. Ведь их сочувствие тронуло его до глубины души.

The Frog was so happy that these two little mice were so kind to him, he said.

It's ok now, thank you. Let's be friends forever!

The mice of course agreed.

- Here is my hand for you!- said Froggy

- Here is mine, - answered Quicky and put his hand on top of Froggy's hand.

Squeaky joined them. All three gave each other a word of promise that they will never quarrel and be friends forever.

Juhuu! We are now friends! - everybody jumped.

And then, to everybody's surprise Squeaky proposed:

– Мына меники, – Тыпылдак да колун алдыга сунуп Баканын колунун үстүнө койду. Чыйкылдак да жөн турбай, ал да кошулду.

Биз мындан кийин чыныгы достордон болобуз! - дешип бири-бирине сөз беришти.

Аңгыча Чыйкылдак;

- Достор бул менин жүгөрүм, үчөөбүзгө тең жетет! – Жегиле!..
Ошондо баары кубанышты.

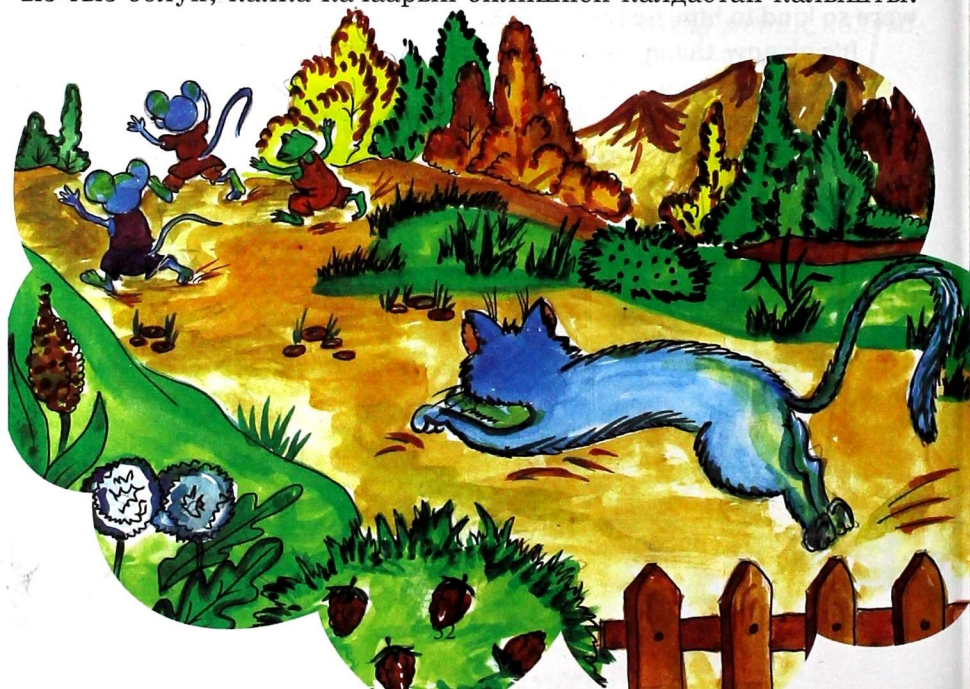
Андан кийин бир шумдуктуудай окуя болду...

Үчөө «Көз таңмай», «Куушмай» оюндарын чурулдашып ойноп жатышкан. Ошол учурда адамдар жашаган тараптан, чоң Мышыктын ачуу үнү угулду.

- Мага уйку бербей жаткан кимдер, ыя?! Мы-я-у!..

Үч дос аларды көздөй чуркап кела жаткан чоң Мышыкты көрүп калышты.

Азыр эле кубанычка бөлөнүп жыргап ойноп жатышкан үчөө, ыз-тыз болуп, каяка качаарын билишпей калдастап калышты.

- Давайте вместе дружить, - предложил он им.

Мышата с радостью приняли предложение.

Лягушонок – Ква протянул им свою лапку и произнес:

- Вот вам, моя рука!

- А вот моя, - Чип также протянул свои руки и положил их на руку

Лягушонка.

Чика тоже присоединилась к ним. Все трое дали друг другу слово, что они с этого момента будут друзьями.

- Ура-а!, мы теперь друзья, - радуясь, прыгали они.

Тем временем Чика внесла такое предложение:

- Друзья, моей кукурузы хватит на нас троих. Угощайтесь, пожалуйста!..

На зеленой лужайке друзья играли в жмурки, догонялки.

Но вдруг, откуда не возьмись, послышалось сердитое мяуканье Кошки:

- Мяу!...Это кто не дает мне дышать!?..

Резвившиеся мышата увидели кошку, которая бежала прямо к ним.

Friends, my corn is enough for all three of us. Please have it!

They ate the corn and started playing different games at a green law, they laughed and had so much fun until all of a sudden they heard a mean growl.

- Meaw, who doesn't let me sleep!?- the friends saw a huge cat that was running through neighbors' gardens.

They got so scared and didn't know where to hide!

Let's run to my house! – said Froggy in hurry.

The mice ran after Froggy.

The cat looked for the friends for a while, got tired and laid down. She could feel the smell of mice, and decided to go in the direction where the smell was coming from.

- Жүргүлө менин үйүмө! - деди Бака шашкалактап.
Эки чычкан Баканын аркасынан чуркашты.

Аңгыча Мышык заматта жетип келип, азыр эле ушул жерде чурулдап жүрүшкөн үч досту таппай калды. Ары-бери чуркады, көпкө издеди, таба албады.

Анан ал олтура калып муруттарын сылап, жаланып-жуктанып алды да, жыт менен акырын жыла басып тиги үчөөнүн кеткен тарабын көздөй келе жатты.

Ал учурда Бака эки досун суу жээктеги, бекемдеп салып алган ийинине кийирип, жашынтып койгон болчу.

Мышык түз эле тигилер жашынган жерге токтоду.

Коркунучту сезишкен үч дос ылдыйда унчукпай олтурушту.

- Кызык, майлуу, даамдуу чычкандардын жыты бул жерден жоголуп кетти да!... А балким, булар менден коркконунан сууга

Только что дружно игравшие друзья от страха растерялись и не знали куда им бежать и как можно спастись... Находчивый Лягушонок быстро нашел выход из опасной ситуации.

- Бежим, ко мне домой друзья!..

Мышата побежали за Лягушонком.

Кошка шла по следу.

А в это время Лягушонок уже спрятал своих друзей в домике-норке, где сам жил, под обрывистым берегом пруда.

Кошка не заставила себя долго ждать. Мышинный запах привел ее прямо на берег.

Мышата притаились, почувствовав опасность.

-Мяу-у!.. Интересно аппетитный запах есть, а вкусеньких Мышат нет...

А..мне все ясно... Они испугались меня, прыгнули в воду и утонули.

But the clever frog hid his new friends in a secret place between stones on a shore of the river. The cat stopped right there.

Hmm, so strange, I can feel the smell of the mice, but I don't see them! They disappeared!... Maybe they were washed away by the river or maybe they even drowned?! – thought the cat and ran away towards her house.

Survived Quicky and Squeaky were so grateful to Froggy that they started clapping and tossing him in the air.

секирип кетишкендир... О-о-уу, бул көлмө терең окшойт, кайран чычкандар сууга чөгүп кетишкен тура, - деген чечимге келди. Олжодон куру калган Мышык куйругун шалпайтып, үйүн көздөй кетип калды.

Аман калышкан Тыпылдак менен Чыйкылдак, Бакага абдан ыраазы болушту.

Анан Бака досун өйдө-өйдө көтөрүшүп, аябай жыргатышты.

Ошентип үч достун мындай ынтымагына суудагы балыктар, бакта сайраган куштар, а түгүл таш астында уялаган кескелди-

После такого вывода, разочарованная Кошка опустил хвост, побежала обратно домой.

Спасенные Чип и Чика были благодарны Лягушонку-Ква. Они с большой радостью стали подбрасывать высоко-высоко своего настоящего и верного друга, напевая веселую песенку.

Лягушонок – наш мудрец,
Он хорошему творец.
Всегда будем вместе жить,
Веселиться и дружить.
Ля-ля, ля, лю-лю-лю...

Такой их дружбе радовались и рыбы в воде, и птицы в воздухе и даже ящерицы, которые наблюдали за ними из своих норок.

Всем им очень хотелось быть похожими на этого доброго, храброго, мудрого и никогда-никогда не унывающего Лягушонка.

Everybody was happy to see the friends and their friendship, fishes in the river, birds in the sky and even lizards, that were watching Quicky, Squeaky and Froggy from their holes...

риктер да суктана карап турушту. Алардын ар бири мындай кайраттуу, боорукер, акылдуу Бакага окшош болгулары келип кыялданып кала беришти.

Адабий көркөм басылма

Бурул Асакеева

**АҚЫЛДУУ БАКА
МУДРЫЙ ЛЯГУШОНОК
A CLEVER FROG**

Кыргыз, орус жана англис тилдеринде

Балдар үчүн жомок

Сүрөтчүсү *Курманалиева Айгерим*
Орусчага которгон *Асакеева Роза*
Ангилсчеге которго *Асакеева Гүлназ*
Корректору *Ф. Абдалова, Ю. Матвиенко*
Дизайнерлери *М. Азизова, М. Кадыров*

Бурул Асакееванын мурдагы жарык көргөн чыгармалары:

«Кубулуу», «Кытай, Корей эл жомоктору»,
«Кубулжу балдар ырлары».

Тел.: 0773 128 977, 0550 128 977.
Дареги: А. Огонбаев к. 242 «Рабаят»

Форматы 60x84 ^{1/8}. Көлөмү 8 б. т.
Буйрутма № 78. Нускасы 2000 даана.

«Улуу тоолор» басмасы. Бишкек шаары.
Ж. Абдрахманов көчөсү 170 а.
Тел.: 62-02-13.

Балдар мен силерди аябай
жакшы көрөм, — деп эжеңер
Асакеева Бурул Амантуровна

